

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

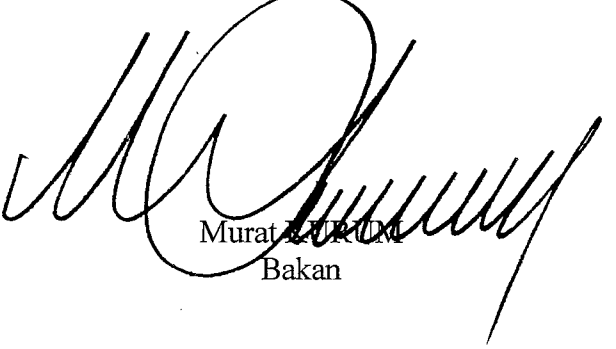
Sayı :30824082-610 / 78001
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Mart 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat DEMİRER
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 2 Sayfa)
- Cevap Yazısı (29 Adet, 72 Sayfa)

NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/25254 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Ülkemizde anıtsal ağaçlar, doğal mirasın korunacak en önemli değerlerindendir. 1000 yıla kadar uzanan ve görkemli görünüşleri ile dünden bugüne gelen bu ağaçların korunması yaşatılması önemlidir.

- 1-Ülkemizde anıtsal ağaç olarak belirlenen ağaç sayısı ne kadardır?
- 2-Tespit ve envanter çalışması son olarak hangi yıl yapılmış olup yakın zamanda çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
- 3-Anıtsal ağaçlarlar genel olarak hangi tür ağaçlardır?
- 4-Anıtsal ağaç kapsamında olmasına karşın son 10 yılda yitirilen ağaçlar var mıdır, varsa nedenleri nedir?
- 5-Anıtsal ağaçların korunmalarına yönelik takip sağlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

1. Ülkemizde bugüne kadar tescil edilmiş anıt ağaç sayısı 9.363'tür.
 2. Tespit ve envanter çalışmaları aralıksız olarak sürdürülmektedir. Bakanlığımızca en son tescil edilen anıt ağaç Antalya İli, Kemer İlçesi, Yaylakuzdere Mahallesi'nde bulunan Doğu çınarı (*Platanus orientalis*) dır. Söz konusu tescil 25.02.2020 tarihinde yapılmıştır.
 3. Doğal orman ağaçları anıt ağaç olarak tescil edilmektedir. Doğu çınarı (*Platanus orientalis*), Zeytin (*Olea oleaster*), Toros sediri (*Cedrus libani*), Kızılçam (*Pinus brutia*), Fıstık çamı (*Pinus pinea*), Saplı meşe (*Quercus robur*), Sapsız meşe (*Quercus petrea*) türleri örnek verilebilir.
 4. Anıt ağaç olarak tescilli olan ancak yitirilen ağaçlar vardır. Ağaçlar canlı varlıklardır ve her canlı gibi yaşama süreleri vardır. Hem doğal yaşam süreleri hem de çevresel faktörler nedeniyle canlılıklarını yitirebilmektedirler.
 5. Anıt ağaçların korunmalarına yönelik bakım ve rehabilitasyon çalışmaları Bakanlığımızca sürdürülmektedir. Bugüne kadar Eskişehir, Afyonkarahisar, Bilecik, Kütahya, Uşak, Gaziantep, Tokat, Hatay, Ordu, Kastamonu İllerinde bulunan anıt ağaçların bakımları yapılmıştır. Yapılan bakım çalışmaları aşağıdaki başlıklar altında özetlenebilir:
- **Budama çalışmaları:** Anıt ağacın tepe tacında dengesizlik oluşturarak devrilme riski teşkil eden, kuru, hastalıklı, böcek yenici olan dalların ve yan dalların, ana gövdeye tepe tacını oluşturan dallar düzeyinde bağlanan kurumuş vaziyetteki çatallar ya da ana dalların, taşıdıkları tehlikenin giderilmesi için dipten ve düzgün olarak tüm güvenlik önlemleri alınarak kesilmesi için yapılacak işleri kapsamaktadır. Budama sonrasında budama yüzeylerine su geçirmeyecek, böcek ve mantar enfeksiyonuna karşı koruma sağlayacak nitelikte budama macunu uygulanmıştır.
 - **Ağaçlarda bulunan ökse otlarının, gövdeyi saran sarmaşıkların, gövde üzerinde bulunan mantarların, yapraklı ağaçların dip ve su sürgünlerinin temizlenmesi çalışmaları:** Ağaçlarda biyolojik faaliyetle kök ve gövde üzerinde meydana gelen su sürgünlerinin, ağaç yüzeylerinde bulunan ökse otların, gövdeyi sarmış veya gövdeye tutunmuş olan sarmaşıklar ve mantarların uygun ve gerekli aletler ile temizlenmesini kapsamaktadır. Temizlenen yüzeylerde yara oluşması halinde budama macunu ile kapatılmıştır.

- **Ağaç rehabilitasyonu için ağaç kovuk, yara ve mantar yüzeylerinin temizlenmesi, ilaçlanması ve çam katranı tatbik edilmesi çalışmaları:** Ağaçta tedaviye yönelik kovuk alanlar, mantarlar, çürümüş kısımlar, dal kırıklığı olan pürüzlü yüzeyler ve benzeri yüzeylerde temizlik yapılarak, temizlik yapılan yüzeyler insektisit ve fungusit karışımı ile ilaçlanarak kovuk yüzeyi ve yaralar çam katranı ile emprenye edilmiştir.
- **Ağaçta bulunan kovuk ağızlarının paslanmaz (krom) tel örgü ve koruyucu macun ile kapatılması (yalancı dolgu yapılması) çalışmaları:** Temizlenmesi, ilaçlanması ve emprenye edilmesi tamamlanan kovukların yalancı dolgu yöntemiyle kapatılması çalışmalarını kapsamaktadır. Lama çubuklarla desteklenen kovuk yüzeyleri paslanmaz tel örgü ile kapatılarak tel örgünün yüzeyi koruyucu macun ile kaplanmıştır.
- **Anıt ağaç rehabilitasyonu amacıyla ağaç kök çevresinde bulunan parke, asfalt, beton plak, taş, adi kaldırım, moloz vb. sert zeminlerin ve kaplamaların kaldırılması çalışmaları:** Ağaç rehabilitasyonu amacıyla, ağaçların kök boğazı çevresinde bulunan her türlü parke, asfalt, beton plak, taş, adi kaldırım, moloz, vb. yapay sert zemin altta bulunan toprak tabakaya kadar ağaç gövdesine ve kök dokusuna zarar verilmeden kaldırılmıştır.
- **Ağaç rehabilitasyonu amacıyla ağaç kök çevresine toprak takviyesi, toprağın işlenmesi, gübre takviyesi yapılması çalışmaları:** Toprağının yetersiz olduğu durumlarda ağacın kök boğazından itibaren en fazla 2 m mesafeye kadar olan bölgede ağacın kök dokularına zarar vermeden kök toprağı çapalanarak toprak ilavesi yapılmıştır. Ayrıca ağaçların kök bölgesine gübre eklenmiştir.
- **Ağaç sağlığını korumak amacıyla devrilme ve kırılma riskine karşı ağaçlara destekleme yapılması çalışmaları:** Devrilme riski taşıyan ana gövde ve kırılma riski taşıyan alt dallar metal boru payandalarla desteklenmiştir.
- **Ağaç sağlığı ve devrilme riskine karşı ağacın gövde ve dallarının izoleli çelik halat ile bağlanması çalışmaları:** Mekanik direnci azalmış olan ağaçlar için yapılan işlemlerdir Ana dalların dağınık vaziyette olduğu, yayılma ve ayrılarak kırılma riski taşıyan dallar çelik izoleli kablolarla bağlanarak rüzgar fırtına ve kar baskılarına karşı dirençli hale getirilmiştir.
- **Ağaçlar için tanıtım tabelası yapılması çalışmaları:** Anıt ağaçlar ve tescilli ağaç toplulukları için tasarımları Bakanlığımızca yapılan tanıtım tabelaları konulmuştur.
- **Ağaç çevresine metal ferforje yapılması çalışmaları:** Kök çevreleri zarar görebilecek şekilde açıkta ve yol ortasında bulunan ağaçlar için, ağaç canlılığını tehlikeye sokabilecek dış etkenleri önlemek amacıyla ağaçların etrafına metal ferforje uygulaması yapılmıştır.

Tamamlanan bakım çalışmaları dışında, 2020 yılı için ise Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Kilis, Mardin ve Şanlıurfa illerindeki anıt ağaçlar için bakım ve rehabilitasyon çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

